

ЗАЛОГ НА ГЛАГОЛА

Прочетете текста, за да отговорите на въпросите (1. – 7.).

Златоград е най-южният български град. Разположен е в Източните Родопи. Градът се намира в живописна долина. От самия му център започва река Върбица, образувана от сливането на Голяма река и Малка река.

Непосредствено край него, по билата на южните му ридове, преминава съвременната българо-гръцка граница. Той е административен център на община Златоград, която е включена към Смолянска област.

Златоград е средищен междурегионален пункт по туристическото трасе Перперикон – Татул – Бенковски – Златоград – Смолян – Пампорово – Широка лъка – Чудните мостове.

До днес са съхранени над сто паметника на културата. От възрожденския период в града е запазен и възстановен най-го-

лемият компактен* архитектурен резерват в Родопите. Традиционните къщи винаги са впечатлявали не само със своята белота (вероятно затова средновековното име на града е било Беловидово) и кръгли комини, но и със своеобразното съчетание на архитектурните си елементи.

Заслужава си да бъде посетена една от четирите най-стари родопски църкви – „Успение на Пресвета Богородица“, построена върху руините на предишна църква през 1834 г.

Съществуващите тук два музея, посветени на просветното дело в Средните Родопи и на пощенските съобщения, са единствени в България.

Из интернет

* Компактен – сбит, гъст, плътен.

1. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Близо до Златоград минава българо-гръцката граница.
- Б) Тук се намира единственият у нас музей на просветното дело в Средните Родопи.
- В) „Успение на Пресвета Богородица“ е най-старата родопска църква.
- Г) Златоград се намира в Смолянска област.

2. Посочете три факта от текста, които разкриват уникалността на най-южния ни град и на културните му забележителности.

3. Как се е наричал Златоград през Средновековието и защо?

4. Кой от изразите в текста може да се използва като контекстов синоним на *Златоград*?

- А) живописна долина
- Б) административен център
- В) община
- Г) архитектурен резерват

5. В кое изречение залогът е страдателен?

- А) Златоград е най-южният български град.
- Б) Край града преминава съвременната българо-гръцка граница.
- В) Двата музея в Златоград са единствени по рода си.
- Г) Църквата „Успение на Пресвета Богородица“ е построена през 1834 г.

6. Попълнете таблицата, като срещу причастието, употребено в текста, запишете основната форма на глагола, от който е образувано, и спрежението му.

образувана	
съхранени	
съществуващи	
впечатлявали	

7. Кое твърдение НЕ е вярно за подчертаната глаголна форма в текста?

- А) Глаголната форма е в минало неопределено време.
- Б) Глаголната форма е в деятелен залог.
- В) Глаголната форма е съставно именно сказуемо.
- Г) Глаголната форма е в изявително наклонение.

8. Запишете по едно изречение от текста в деятелен залог и в страдателен залог.

9. Кое твърдение за глагола НЕ е вярно?

- А) Глаголите се представят в речника с основната си форма.
- Б) Основната форма на глагола е формата му за 1 л. ед. ч., сегашно време.
- В) Глаголните форми за 2 и 3 л. ед. ч. минало свършено време се различават по своите окончания.
- Г) Частицата *не* се пише отделно от глаголите.

10. Кое от посочените глаголни времена НЕ е основно?

- А) сегашно време
- Б) бъдеще време
- В) минало свършено време
- Г) минало неопределено време

11. В кое изречение сказуемото е в сложно глаголно време?

- А) Вчера се обадиха доста хора.
- Б) Задачата нямаше да ме затрудни.
- В) След време започнах да тренирам.
- Г) Тези хора са добри съсед.

12. Коя от думите е лична глаголна форма?

- А) четене
- Б) учил
- В) ходих
- Г) блестящ

13. Коя граматична категория е присъща само на глагола като част на речта?

- А) лице
- Б) число
- В) залог
- Г) род

14. Дайте определение на категорията залог.

15. В кое изречение залогът е страдателен?

- А) Началникът бе повикан от работника.
- Б) Инженерът завърши чертежа.
- В) Ревизорът подписа важния документ.
- Г) Отличният студент взе изпита.

16. В кое изречение залогът НЕ е страдателен?

- А) Децата са включени в различни клубове.
- Б) Хората са убедителни, когато са прави.
- В) Лехите са засадени с пъстри цветя.
- Г) Книгите са подредени по автори.

17. В кое изречение залогът е деятелен?

- А) Цветята се поливат вечер.
- Б) Ръцете се мият преди хранене.
- В) Децата се възпитават постоянно.
- Г) Лунната пътека се отразява в морето.

18. Как е образувана формата на глагола за страдателен залог в изречението?

Пристигащите бяха предупредени за очакваните проливни дъждове.

19. Преобразувайте изреченията, като превърнете глаголните форми за деятелен залог в глаголни форми за страдателен залог.

Талантливият цигулар изнесе концерт.

Никой не намери верния отговор.

20. Поставете пропуснатите членни морфemi.

Стари__ пазач посрещна посетител__ .
Роман__ е написан от известни__ писател.
Дъб__ бе повален от ураганни__ вятър.
Конкурс__ бил проведен анонимно.
Етнографски__ музей се посещава от много туристи.
Скоро завод __ ще бъде открит.

ЗАЛОГ НА ГЛАГОЛА

1. В; 2. В Златоград се намират единственият в България музей, посветен на просветното дело в Средните Родопи, и единственият музей на пощенските съобщения в България. В най-южния ни град е запазен и най-големият компактен архитектурен резерват в Родопите; 3. Средновековното име на града е било Беловидово, вероятно защото къщите са били бели на цвят; 4. Б; 5. Г;

6.

образувана	образувам, III спр.
съхранени	да съхраня, II спр.
съществуващи	съществувам, III спр.
впечатлявали	впечатлявам, III спр.

7. В; 8. Градът се намира в живописна долина – деятелен залог; До днес са съхранени над сто паметника на културата – страдателен залог; 9. В; 10. Г; 11. Б; 12. В; 13. В; 14. Примерен отговор: Залогът показва отношението между вършителя на действието и подлога в едно изречение. Ако те съвпадат, залогът е деятелен. Ако подлогът не е вършител на действието, а е засегнат от действието (страда от него), залогът е страдателен. *Момчето изпя песента без грешка.* (деятелен залог); *Песента беше изпята от момчето без грешка.* (страдателен залог); 15. А; 16. Б; 17. Г; 18. Формата за страдателен залог е образувана от форма на спомагателния глагол съм и минало страдателно причастие; 19. Концертът беше изнесен от талантливия цигулар. Верният отговор не бе намерен от никого; 20. Старият пазач посрещна посетителя. – Романът е написан от известния писател. – Дъбът бе повален от урагания вятър. – Конкурсът бил проведен анонимно. – Етнографският музей се посещава от много туристи. – Скоро заводът ще бъде открит.